

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4-50 fil.

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Noul an școlar.

S'au deschis iarăși porțile institutelor noastre de învățământ, pentru a adăposti tinerimea dornică de cultură.

Mărturisim, că priviam cu oarecare îngrijorare în fața acestui nou an școlar, în împrejurările extraordinar de grave a zilelor noastre. Părinții elevilor din claselor inferioare sunt, în mare parte, mobilizați, iar printre elevii claselor superioare avem elevi chemați sub drapel — și asentările nouă pot să mai cheme și pe alții încă.

Cu toate aceste obstacule, elevii s'au prezentat în număr *tot așa de complet* ca și în anii anteriori, atingând suma celor înscriși cifra de 500.

E un semn îmbucurător acesta și nădăjduim, că Dumnezeu va încună cu succes ostenele aproape supraomenești a părinților, și că anul început va decurge și se va încheia cu bine.

E o dovadă mai mult despre alipirea băieților noștri față de școală, chiar în vremile aceste deosebit de grele, când, — după spusa bătrânească — Muzele ar trebui să amuțească.

Nu vor amuți Muzele nici în zângănitul de arme și în bubuitul de tunuri; vechile școli din Blaj, vor adăposti, și în aceste zile de prăpăstie, pe toți cei ce vor cerca să se ocrotească între zidurile lor, consfințite prin o muncă culturală de peste un veac și jumătate.

Răsboiul după toate aparențele, va decurge dincolo de granițele țării noastre — și astfel opera culturală de aici va putea să se desfășoare în toată liniștea. Chiar dacă ar trebui să oferim institutele pentru adăpostirea celor răniți pe câmpul de bătaie, părinții să nu poarte nici un gând, căci cursurile nu se vor

întrerupe, după superioritatea a luat măsurile de lipsă pentru alte sale, unde să se continue instrucțiunea.

Noul an școlar s'a început, în condiții de bun augur; Dumnezeu să ne ajute să-l putem și încheia spre mângâierea și folosul neamului, ca și în anii de până acum!

Benedict al XV-lea.

Joi, în 3 Septembrie, a treia zi de când s'au întrunit cardinalii pentru alegerea papei, fumul alburii — sfumata —, ce ieșea pe țevă din fereastra Capelei Sixtine, anunță miilor de credincioși din piața sf. Petru, că s'a ales papă!

La alegerea de acum, deja de nouă ori se înălțase fumul negru semnând, că alegerea încă n'a adus rezultatul dorit; și numai la orele 12 și jumătate fumul s'a înălțat alburii, în semn că alegerea e terminată. După ce s'a obținut majoritatea recerută, o comisie de trei cardinali, aleasă prin soarte, a cercetat încă odată întreg decursul alegerii și după ce toate au fost aflate în ordine. msgr *Boggiani*, secretarul conclavei, împreună cu magistrul suprem de ceremonii, au condus pe cel ales în capela Sixtină, unde erau adunați ceilalți cardinali. S'au pus apoi întrebările obișnuite, dacă primește alegerea, și ce nume își alege. La întrebarea primă a răspuns, că primește alegerea, la a doua, că își alege numele de Benedict al XV-lea.

Noul papă a îmbrăcat apoi ornatele papali și a primit omagiul cardinalilor. Camerlengo *Della Volpe* i-a predat inelul pescarului, pe care papa l-a întins ceremonialului, dispunând să i-se graveze numele și emblema. Noul pontifex s'a retras apoi în camerele sale.

La 11 ore și jumătate a. m. a apărut pe balconul din mijloc al fațadei bazilicii sf. Petru, cardinalul *Della Volpe*, camerlengo, dimpreună cu suita sa, anunțând bucuria, că s'a ales papă în persoana cardinalului *Iacob Della Chiesa*, care și-a luat numele de *Benedict XV*.

Lumea adunată a răspuns prin strigăte puternice de eviva! Intrând în basilică ca să primească binecuvântarea primă a noului papă. La publicarea alegerii au fost de față și cele două surori ale papei Piu al X. în fereastra locuinței lor din piața sf. Petru.

Cea dintâiu binecuvântare.

La orele 12 și trei pătrare a apărut pontifexul Benedict al XV-lea în balconul intern al bisericii sf. Petru, mulțimea adunată a primit pe noul pontifex cu ovații furtunoase. Imbrăcat în toate ornatele papali, noul pontifex, după ceremoniile obișnuite, a împărțit credincioșilor, cari stăteau în genuchi, binecuvântarea apostolică. După aceasta pontifexul s'a retras numai decât în camerele sale.

După alegere.

După amiazi ziarele din Roma, în ediții speciale au publicat vestea alegerii noului papă și totodată i-au dat și biografia. Nu peste mult clopotele tuturor bisericilor din Roma au răsunat timp de o oră, vestind alegerea noului papă. Seara s'a oficiat în basilica sf. Petru Te Deum.

Agenția Stefani anunță, că Benedict al XV-lea s'a mutat în etajul de asupra al Vaticanului, unde a locuit și Piu X. Încă în decursul serii a acordat mai multe audiențe. Noul pontifex se simte foarte bine și cătră toți a avut câte un cuvânt afabil.

Organul oficial al Vaticanului *Osservatore Romano*, anunță, că Benedict al XV. a denumit pe monsignore *Barolint*, un nepot al lui Piu X, canonic al bisericii sf. Petru. Emblema noului pontifex e asemenea crucii cavalerilor din Malta. Papa e membrul acestui ord. Vestea alegerii de papă a lui Della Chiesa a produs mare bucurie în Genua, locul natal al noului pontifex. Orașelor Bologna și Genua, papa le-a trimis binecuvântarea apostolică, telegrafice.

Date biografice.

Noul pontifex s'a născut dintr-o familie patriciană geneveză la anul 1854. Tatăl său a fost marchizul *Iosif Della Chiesa*, iar mamă-sa marchisa *Migliorati Johanna*. Studiile primare le-a terminat în casa părintească, căci pe timpul acela încă nu erau școli elementare publice. A continuat la gimnaziul din Genua de unde a trecut la liceu. A fost un student foarte zelos, căci studiile universitare, le-a terminat cu distincție.

Simțind însă aplicare mare pentru cariera eccleziastică, a intrat în Collegium Capranica din Roma, care e unul din cele mai de frunte institute teologice și juridice din Roma; aici pe lângă studiile teologice, ascultă și cursurile juridice. La anul 1878 a fost ordonat de preot, iar la anul viitor a câștigat doctoratele în ambele ramuri.

Ca descendent al unei familii vechi distinse, dar și în urma capacităților și pregătirilor sale, Iacob Della Chiesa, a putut să intre în Academia dei Nobili Ecclesiastici (academia preoților de origine nobilă) a cărei studiu deschide calea la cariera diplomatică papală. Conform obiceiului în timp ce ascultă prelegerile teoretice, a primit și un serviciu practic, anume la secretariatul afacerilor extraordinare, a cărui conducător pe acel timp era *Rampolla del Tindaro*, secretarul de mai târziu al lui Leo XIII.

Din momentul acesta, cariera sa a rămas nedespărțită de a marelui său conducător, de al lui Rampolla. Când la anul 1882 a terminat studiile academice, a devenit camerar papal secret și totodată a primit și o slujbă mai importantă.

În timpul acesta interesele bisericii din Spania, au ajuns a fi amenințate. Regența reginei mame din Spania, tulburările interne toate pretindeau un bărbat iscusit în fruntea afacerilor bisericesti din Spania. Și Leo XIII poate nici nu a aflat un bărbat mai potrivit, ca pe Rampolla, care astfel a ajuns nuntiu apostolic la Madrid. În acest post însemnat Rampolla și-a dus oameni de ai săi. De ajutor a avut pe Segna, mai târziu cardinal, iar de secretar și-a pus pe Della Chiesa, care era încă om tânăr, însă de ale cărui talente deosebite a avut ocaziune de mai înainte a se convinge.

Cumcă Rampolla a fost întru toate îndestulit cu secretarul său, au dovedit-o urmările. La anul 1887 Rampolla a fost creat cardinal și nu peste mult a ajuns secretar, aducând cu sine și pe Della Chiesa. Rampolla și-a ținut de secretar și pe mai departe pe Della Chiesa, dându-i astfel ocaziune, ca să facă cunoștință cu afacerile cele mai importante. Când la anul 1901, subsecretarul de stat *Tripepi* a câștigat purpura de cardinal, locul acestuia l-a ocupat Della Chiesa, care la 1900 era deja prelat papal. În timpul cât Rampolla a fost în fruntea secretariatului, Della Chiesa a avut ocaziune să cunoască multele ramificații ale administrației bisericii.

Când pe tronul sf. Petru a pășit Piu X, Rampolla a părăsit postul de secretar, dar Della Chiesa a rămas și sub Merry del Val tot la secretariatul papal timp de 4 ani.

La anul 1907, murind *Svampa*, arhiepiscopul din *Bologna*, Piu X a destinat pe Della Chiesa la postul acesta foarte însemnat. De atunci a lucrat în liniște, dar cu mult fruct pentru binele diecezei sale și numele său abia mai e amintit până în 25 Mai a. c., când a câștigat demnitatea de cardinal.

Dispozițiile pontificelui Benedict XV.

Benedict XV și-a început domnia prin dispoziții foarte importante. Pe un nepot de al lui Piu X l-a numit canonic al bisericii sf. Petru, iar surorilor lui Piu le-a statuit un apanaj mai mare, decum era prevăzut în testamentul repositului pontific.

O altă dispoziție, care lasă urme adânci în administrația bisericii universale e, că pe cardinalul *Ferrata*, — care nu numai, că a fost un candidat serios de papă, dar care a și primit mai multe voturi după cardinalul *Maffi*, — l-a numit secretar de stat. La

postul acesta extraordinar de important, Benedict XV a numit pe unul dintre cei mai eminenți membri ai colegiului de cardinali. De altă parte *Ferrata* e cu opt ani mai bătrân decât papa și deja la moartea lui Leo XIII a fost cardinal, ba și la alegerea de atunci încă a primit voturi. Faptul, că *Ferrata*, care e un distins diplomat a primit a fi secretar, dovedește autoritatea cea mare ce o are noul pontific. Tot aceasta o arată și împrejurarea, că Della Chiesa a primit 55 voturi din 60, așa dar a fost ales aproape cu unanimitate.

Domnia lui Benedict XV prin alegerea lui *Ferrata* de secretar se pornește în stil într'adevăr mare și cu cele mai bune nădejdi pentru viitor.

Încoronarea Papei.

Pe lângă ceremonialul obișnuit bisericesc a avut loc Duminecă în Roma încoronarea Papei Benedict al XV. După actul încoronării Papa a împărtășit pe cei prezenți cu binecuvântarea sa.

Constantin Brâncoveanu.

Cuvântare rostită de vicarul Făgărașului dl Iacob Popa.

(Continuare și fine)

În cursul rodniciei sale domnii, precum toți ceilalți Domni mai de frunte ai țării românești, așa și Constantin Brâncoveanu s'a distins lăsând în urma sa monumente de artă, cari vor grăi pentru toate timpurile despre evlavia sa și despre nizuința sa spre desăvârșire în artă. El a restaurat și înouit foarte multe mănăstiri în țara românească, ridicându-le la valoare artistică neprețuită. El și soția sa Stanca au întemeiat din nou mai multe biserici și mănăstiri, între cari și minunata mănăstire a Hurezului.

Dar creștineasca și domneasca dărnicie a acestui domnitor român a trecut peste granițele politice ale țării sale, și în puterea legăturii ierarhice bisericesti, ce era pe atunci între mitropolitul ungro-vlahiei din București și între biserica ortodoxă română din Ardeal, s'a făcut ctitor al mai multor biserici și prin părțile aceste mărginașe ale țării Făgărașului, dintre cari singura, care s'a păstrat întreagă până azi este biserica gr.-cat. din Făgăraș, în care ne aflăm întruniți la acest praznic. Dacă nu ar fi inscripțiunea deasupra intrării, care mărturisește despre ctitoria lui Constantin Brâncoveanu, și atunci am putea ști, că biserica aceasta de El e zidită: pridvorul deschis dela intrare, brâul de zimți de sub toate ștreșinile și jur împrejur pe mijlocul zidurilor, turnul deasupra naosului, ferestrele înalte și înguste, cu rame de piatră cioplită în forme proprii stilului bizantin, — cari toate le aflăm la biserica noastră, arată biserica aceasta ca un monument al tipului bisericilor muntene, ajuns la înflorire și la forma cea mai desăvârșită tocmai sub Constantin Brâncoveanu. Toată împărțirea acestei biserici, arcurile, boltiturile și cele trei cupole, apoi pictura minunată, care acopere toți pereții acestei biserici, iconostasul cu sculptura-i desăvârșită și cu bogata-i auritură, toate arată bogăția și dărnicia proprie lui Constantin Brâncoveanu dovedită în toate bisericile clădite de El, și arată pri-

ceperea iscusită a măiestrilor, ce-i avea El. Nu cunoaștem până acum numele meșterilor, cari au lucrat la aceasta sf. biserică, dar frumseța și armonia, ce ni-le înfățișează ea în toate părțile sale ne aduce aminte de călugărul Antim Ivireanul, acest Leonardo da Vinci al Românilor, despre care marele nostru învățat Dl Nicolae Iorga zice, că era „meșter în toate meșteșugurile“ și că el poate să fi fost inspiratul lui Constantin Brâncoveanu.

Nu va fi fără interes a ne aduce aminte, că biserica aceasta a fost clădită la anul 1697, adică în același timp, în care s'a petrecut evenimentul acela fericit, când neamul românesc de sub sceptrul Casei de Habsburg a primit unirea în credință cu biserica Romei — De sigur, că iscusitul Voevod va fi prevăzut, ceea ce s'a dovedit mai târziu, anume, că și dacă neamul românesc nu va trece întreg la Unire, aceasta însă nici decât nu va însemna pentru el o desbinare, o primejdie, un rău, ci că Sf. Unire, pe lângă viața religioasă intensivă, ce domnește în biserica romană, va deschide pentru poporul românesc porțile culturii apusene și va curăți și întări conștiința latinității noastre. — Iată pentru ce marele nostru ctitor, mai ales la început n'a avut o ținută dușmănoasă față de mișcarea Unirii. Biserica clădită de dânsul în Făgăraș, deja dela început, făcându-se parohia aceasta unită, prin hotărîre prealaltă a trecut și ea cu credincioșii săi. Dar ea avut parte de o cinste foarte mare, întru cât strămutându-se episcopia unită dela Alba-Iulia la Făgăraș, biserica aceasta a fost ridicată la rangul de biserică catedrală, dând diecezei de Alba-Iulia numele de Făgăraș. În aceasta s. biserică a slugit episcopul Ioan Giurgiu de Patak zelosul păstor și iubitor de poporul său român, iar după aceasta aici a fost întronizat și a slugit marele episcop martir Inocențiu Micu Klein, până la dobândirea domeniului dela Blaj.

Astfel biserica aceasta a fost primul adăpost vrednic al diecezei gr.-cat. a Făgărașului, — ea a fost consfințită prin slujbele alor doi arhieriei și acum de 200 ani servește ca loc de închinăciune pentru credincioșii parohiei gr.-cat. a Făgărașului. Și e mare binefacere a avea un astfel de locaș sfânt, care prin frumseța, armonia și prin toată înfațișarea sa, să stârnească și să ajute evlavia noastră.

A plăcut lui Dumnezeu, ca actul unirii noastre cu Roma, prin care neamul românesc, păstrând curate și neschimbate ritul și toate așezămintele bisericii răsăritene, s'a apropiat de locul, ce i-se cuvine alături de popoarele latine din apus, a plăcut lui Dumnezeu, ca actul acesta mare din viața neamului românesc, să-l aducă în legătură cu domnia lui Constantin Brâncoveanu și mai ales cu biserica zidită de dânsul.

Iată ce motive grele, ce datorință mare avem întreagă biserica gr.-cat., dar mai cu seamă noi, membrii parohiei gr.-cat. a Făgărașului, ca în ziua de astăzi, după cuvintele sf. scripturi să ne aducem aminte de lucrurile aceste ale marelui nostru ctitor Constantin Brâncoveanu Voevod!

Din inimi pline de cea mai sinceră mulțămintă și recunoștință cerem deci dela Domnul să-i facă parte cu aleșii Săi. La aceasta adaugem hotărîrea, că nu

vom avea odihnă până când acest frumos și sfânt locaş al Domnului restaurat după vrednicie. Spre aceasta avem lipsă de mijloacele și meșterii lui Constantin Brâncoveanu Voevod, pe cari dacă acuma

nu le avem, nădăduim, că le vom dobândi încurând după ce ne-am convins, că cei chemați știu deja să aprecieze valoarea artistică a acestei biserici.

Credem cu tărie, că Dumnezeu nu ne

va lipsi de ajutorul Său în lucrul acesta și astfel vom putea asigura pentru toate timpurile pomenirea binecuvântată a marelui Voevod Constantin Brâncoveanu, Domnul țării românești. Amin!

Războiul european.

De pe teatrul luptelor dela nord se anunță o știre de cea mai mare importanță: *Armata lui Auffenberg a tăiat legătura aripei drepte a armatei rusești cu centrul și cu aripa stângă. Lembergul a fost evacuat.* Dat fiind că Lembergul din punct de vedere militar nu are ceva importanță mai mare, evacuarea Lembergului nu are nici o urmare mai serioasă; din contră motive de tactică au pretins evacuarea lui. Și cumcă dispoziția aceasta a fost corectă se vede de acolo, că rușii de două zile au încetat orice acțiune.

Dar nu tot așa pausează armata lui Dankl la Lublin, unde Rușii își apără cu extremă încordare linia ferată principală Ivangorod-Varșovia.

*

Armata germană înaintează spre Paris. Nimic nu-i poate sta în cale. Cetăți însemnate se predau și pun armele jos. Cavaleria armatei generalului Kluck a ajuns în recunoaștere până la Paris. *Dar se aud bine la Paris și bubuitul tunurilor germane.* O telegramă din Londra anunță, că Francezii au predat întreagă linia valea Semme și după lupte sângeroase cetatea Amiens, și întăriturile ei încă a ajuns în mâinile germanilor. Cetatea Amiens, e de abia la distanță de 65 km. dela mare și aceasta e de tot important. După alte știri din Londra, trupele germane ar fi la Creil și Senlis. Orașele aceste sunt abia la 25—30 km. dela întăriturile externe ale Parisului.

Și până când nemții aleargă spre Paris, guvernul francez se mută la Bordeaux. Lumea din Paris și-a pierdut capul; toți fug din capitală în partea vestică a țării, ziarele încă și-au mutat redacțiile la Bordeaux. Dar părăsesc Parisul și ambasadorii statelor, singur cel american a mai rămas acolo.

Din nordul Galiției.

(Telegramă oficială a agenției teleg. ungare):

De pe câmpul de războiu sosesc știri bune. Armata noastră își susține pozițiunea în linia Lemberg-Mikolajev. Cartierul nostru general va fi în curând înaintat.

Din toate părțile ne sosesc întăriri puternice, încât în scurt timp se poate aștepta ofensiva trupelor noastre.

*

După povestirile răniților trupele noastre au respins pe Ruși la Lemberg cu cincizeci kilometri înapoi. Neconținut sosesc noi întăriri.

Luptele din Galiția.

Armata lui Dankl asediază Lublinul, cu mare înverșunare. Izbânzile lui Auffenberg sunt nespuse de importante. Trupele rusești, cari au stat în față cu armatele noastre dela Nord, sunt cu desăvârșire sfărâmate, și izolate de trupele rusești dela Lemberg.

(Agenția telegrafică ungară)

Budapesta. (Dela cartierul presei).

— În Galiția răsăriteană astăzi nu s'au dat lupte. Rușii nu mai pot de oboseală. La Tysogte trupele lui Auffenberg au scos pe dușmani din șanțuri cu asalt. La Comarow apărarea Rușilor a fost desnădăduită, dar trupele comandate de Boroieviciu au cucerit înălțimile ocupate de Ruși. silindu-i pe aceștia s'o ia la fugă în dizordine. Aceasta luptă, și acelea dela Crasnic și Niesivadusa, au fost decizive.

Luptele din nordul Monarhiei.

Se anunță oficial, că dela armatele generalilor Dankl și Auffenberg până acum au sosit 11.600 de prizoneri ruși și afară de aceea s'a semnalat sosirea a încă alți 6000 de prizoneri.

În lupta de lângă localitatea Hatywa — conform știrilor de până acum — s'au luat ca pradă de războiu 200 de tunuri, foarte mari cantități de muniții, patru automobile și documentele aparținătoare cancelarilor dela corpului 19 de armată rus, între cari se află multe documente secrete de mare valoare. Inimicul se retrage pe întreaga linie, fiind urmărit cu energie de trupele noastre.

(Secția presei ministrului-prezident).

Evacuarea Lembergului.

Budapesta, 6 Sept. Din cartierul presei de războiu se comunică oficial:

Orașul Lemberg a fost evacuat de trupele noastre din motive strategice și pentru a cruța populația.

Biroul telegrafic și de corespondență publică următorul comunicat cenzurat:

Corespondenții de războiu comunică prin telegrame cenzurate, că în dimineața zilei de 3 Septembrie am evacuat Lemberg-ul ocupând spre vest de Lemberg poziții cu mult mai favorabile.

Acest eveniment n'are nici o importanță strategică, fiind Lemberg-ul un oraș deschis neîntărit. La aceasta se mai adaugă și faptul, că trupele noastre s'au retras în pozițiile lor noi fără luptă, dovadă, că Rușii sunt, prin luptele precedente din cele 8 zile, complet istoviți și prin urmare au trebuință să intrerupă ofensiva lor.

Lemberg-ul nu ni-s'a luat, noi l-am evacuat, precum la timpul său Nemții au evacuat orașul Insterburg și precum imediat după aceea s'a dovedit necesară, pentru a repurta cu armata germană retrasă o victorie strălucită la lacurile mazuriene, în care Germanii au distrus cinci corpuri de armată rusești. Tot astfel putem aștepta și de pe teatrul războiului din ostul Galiției sosirea apropiată a unor vești despre victoriile noastre.

Evacuarea Lembergului n-are desavantajii, pe când susținerea acestui oraș ar fi avut de urmare împrejurarea noastră. Gruparea puterilor armate în noua situație se pregătește și va avea un efect deosebit, căci Rușii nu se vor putea menține timp mai lung în Galiția.

Teleg. cenzurată a biroului teleg. și de corespondență:

În fața Lembergului n-au loc de trei zile încoace lupte. Pauza urmata în lupte se folosește pentru transportul de muniții și alimente pentru armată.

În fața Lublinului luptele continuă cu vehemență.

Germanii înaintea Parisului.

Agenția telegrafică ungară anunță din Berlin: După o luptă sângeroasă de 3 zile Germanii au ocupat orașul Amiens, care a fost total bombardat

de tunurile germane. Garnizoana orașului a fost făcută prizoneră. O altă armată germană a înaintat până la orașele Czeil și Surlis, pe cari le-a ocupat.

Orășelul Czeil e capitala departamentului Oise și zace la o depărtare de 42 kilometri dela Paris. Are 9272 locuitori. Orășelul Seulis are 8000 locuitori și zace la 36 kilometri depărtare dela capitala Franței

Ziarele franceze și-au mutat redacțiile la Bordeaux unde vor apare de aci înainte. În 1870 nu s'au luat aceste măsuri. Toate ziarele mari franceze au rămas în Paris.

^{VI} Dēla cartierul principal german se anunță, că Rheimsul a fost ocupat de cătră armatele germane fără nici o luptă.

Ziarul italian din Milano »Corriere dela Sera« scrie, că Francezii au abandonat Parisul. Centrul defenzivei franceze e între Dijon și Nevers. Ziarele franceze sunt de părere, că Parisul se va menține timp îndelungat. Linia de apărare a Francezilor se găsește acum în mijlocul Franței spre Belfort între Besancon și Dijon, două orașe foarte bine fortificate. Linia aceasta are o lungime cam de 130—140 kilometri. Dacă Germanilor le va succede însă să pătrundă în Belfort, și acest plan își va pierde valoarea deoarece armata germană, care operează în jurul Belfortului va împiedeca orice desvoltare a trupelor, cari se găesc în față spre sud dela Paris.

Spre Paris.

Ziarului »Neue Freie Presse« i-se comunică peste Olanda din Londra, că pe baza unui raport al ziarului »Times« Germanii au ocupat orașul Amiens. »Daily Cronicle« anunță că Germanii stau în luptă la Creil și Seulis. Bumbitul tunurilor din aceste lupte se aude deja la Paris.

Autoritățile militare au instalat în jurul Parisului posturi pentru observarea orizontului. S'au luat măsuri pentru apărarea edificiilor expuse în contra atacurilor baloanelor germane. La Issy les Moulines au fost instalate stațiuni pentru aviatorii militari.

Deodată cu plecarea guvernului francez din Paris a fost transportat și tezaurul băncii statului francez. Mai multe ziare din Paris, între cari și »Temps«, s'au mutat la Bordeaux.

Catastrofa Parisului.

Populația părăsește orașul.

Deodată cu mutarea guvernului din Paris, banca franceză, încă înainte cu câteva zile și-a transportat întreagă rezerva de metal la Bordeaux.

Mai multe ziare parisiene au anunțat, că se strămută la Bordeaux. Marele ziar »Temps«, deja și-a mutat redacția și administrația la Bordeaux. E interesant, că la anul 1870, în întreg timpul cât a durat asediul, »Temps« a apărut la Paris.

Consiliul comunal al Parisului a dat o publicațiune, în care recomandă mai ales femeilor și a copiilor ca să părăsească orașul.

(Agenția telegrafică ungară).

»Budapesti Tudositó« primește din Berlin:

Telegrame din Roma anunță, că situația la Paris e deadreptul desperată. Cu mutarea sediului guvernului populația deașemenea se refugiază. Toate oficiile de stat s'au mutat la Bordeaux; la dorința guvernului tot aici a fost mutată și tipografia statului. Foia oficială a Franței a apărut deja la Bordeaux. Locuitorii de frica baloanelor zi și noapte petrec tot pe străzi. Populația deja nu se mai poate liniști prin proclamațiuni, față de panica locuitorilor, poliția stă neputincioasă. Apașii încep a teroriza pe locuitori.

Diverse.

Atentat contra țarului. Din Petersburg vine știrea, că un student rus *Aksamow* a încercat un atentat la viața țarului. Pe când acesta trecea pe Newsky Prospect în mijlocul gărzii sale, studentul *Aksamow* a tras asupra lui două focuri de revolver. Atentatul însă n'a succes; cele două gloanțe au rănit numai pe doi gardiani.

Un dar frumos. Dl *Jacob Mendl*, mare proprietar și fabricant în Blaj, a dăruit pe seama familiilor sărace pe urma celor plecați la răboiu din comunele Blaj, Veza și Tŭr. 500 ferdele de grâu clasa primă. Fapta frumoasă vorbește de sine.

Generalul Moltke. Toată lumea stă uimită de înaintarea grandioasă a oștirilor germane, cari nu peste mult amenință din nou cu cutropire, superba capitală a lumii, Parisul! În fruntea operațiunilor militare stă generalul *Moltke*, șeful statului maior. Helmut Moltke a ajuns în slujba aceasta importantă și cu mare răspundere la anul 1906. Numele lui Moltke, înainte de a-l ridica grația împăratului la cea mai înaltă treaptă militară, — era aproape necunoscut și când a devenit șeful statului maior, mulți credeau că aceasta are să o mulțumească nu atât meritelor proprii, cât familiei sale vestite. Pregătirile, răboiul mondial de acum și succesele glorioase ale germanilor, dovedesc că bănuiala aceasta n'a meritat-o; dar arată totodată și aceea, că Wilhelm al doilea își știe alege sfetnicii săi, cu multă pătrundere, ca și înaintașul său Wilhelm I. Helmut Moltke e de 66 ani și acum a doua-oră intră în Franța; în răboiul franco-teutonic din anul 1870/71 a luat parte ca locotenent.

La anul 1882 a devenit adjutantul unchiului său contele Moltke, mareșal; împăratul Wilhelm l'a denumit la anul 1891 de adjutantul său. La 1904 a fost împărțit la statul maior și peste doi ani a fost numit șeful celui stat. Moltke s'a căsătorit la anul 1878 cu contesa Moltke Heitfeld; din căsătoria aceasta s'au născut patru copii, doi băieți și două fete.

Marile talente militare ale lui Moltke, umple de incredere pe unii și de groază pe alții, în marele răboiu, ce decurge acum.

Sienkievits la Cracovia. Autorul celebru al romanului celebru »Quo vadis«, distins și cu premiul Nobel, Henrich Sienkievits, și-a părăsit moșia Oblegorek și cu trăsura a venit la Cracovia. Moșia Oblegorek a fost donată lui Sienkievits din partea polonilor, ca dar național. Moșiile Oblegorek sunt în astfel de ținuturi ale Poloniei-rusești, cari sunt ocupate de armatele noastre, astfel vestitul romanțier a fost silit să se retragă la Cracovia.

Congresul păcii nu se va ținea anul acesta. În congresul internațional al păcii dela Haga, pacifiștii adunați acolo anul trecut au hotărât ca în anul 1914 să se întrunească, din 10 până la 22 Septembrie. Bărbații dornici de pace ai Austriei au avut să se lupte mult și sa risipească multe nedumeriri, până le-a succes să aducă o astfel de hotărâre. Dar luptele și nizuințele lor, de a se ținea Congresul la Viena s'au dovedit de zadarnice, căci anul acesta izbucnind răboiul mondial, Congresul proiectat nu se va ținea. Congresul din Viena ar fi fost împreunat și și cu o excursiune până la Pesta. Se înțelege, că izbucnind răboiul mondial pacifiștii nu se mai pot întruni și astfel a rămas pentru altădată și excursiunea proiectată la Budapesta.

Aviz școlar. La gimnaziul gr.-cat. din Beiuș înscrierile vor fi în 22, 23 și 24, iar prelegerile regulate se vor începe în 25 Septembrie n.; însă ceice voiesc — plătind taxa de înscriere de 30 cor. — se pot înscrie ori în persoană ori prin scrisoare și până atunci. La școala civilă de fete din Beiuș înscrierea și primirea în Internat va fi din 15 până în 24, iar prelegerile deașemenea se vor începe în 25 Septembrie.

Diracțiunea gimn. și școlii civile.

Aviz. Să aduce la cunoștință publică, cumcă »Piugarul« însoțire economică-comercială în Blaj, are de vânzare 200 vagoane lemne de fag crepate cl. I; pe cari le vinde gara Sovata cu prețul 120 cor. per vagon.

Cei-ce doresc să cumpere să se adreseze la biroul însoțiri în Blaj

Diracțiunea.

Neputând răspunde și mulțumi fiecărui în parte, celor ce ne-au cercetat în persoană sau prin scrisoare, cu prilejul nemărginitei dureri, ce am suferit prin pierderea ficei noastre

Silvia Maria

rugăm pe toți, în deosebi cei ce au depus flori pe sicriul ei, a primi pe calea aceasta sincerile noastre mulțumiri. Blaj, 5/IX 1914.

Elena și Silvestru Nestor.

Proprietar, editor: **Emil Tatar.**

Redactor responsabil: **Augustin Gruția.**